

Checklist 'het zorgteam langs de meetlat' (PO)

Landelijk steunpunt ZAT

Nederlands Jeugdinstituut
Infolijn ZAT t (030) 230 64 81
e infozat@nji.nl
i www.zat.nl

Wat maakt dat een zorgteam goed functioneert? Een simpele vraag, waarop het antwoord niet altijd eenvoudig is te geven. Het gaat immers om een samenspel van een groot aantal factoren. Deze checklist bevat 'criteria voor kwaliteit' en biedt daarmee een handvat om het eigen zorgteam 'langs de meetlat te leggen'. Het zorgteam staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van de zorgroute van de school en het samenwerkingsverband én van het lokale zorgaanbod voor jeugdigen. Daarom zijn in deze checklist ook hierover items opgenomen.

De opbouw van deze checklist is als volgt:

1. De toeleiding naar het zorgteam
2. Het zorgteam-overleg
3. Uitvoering zorgteam-acties en monitoring
4. Doelen en resultaten
5. Bestuurlijke afspraken rondom de leerlingenzorg en het zorgteam

Invul-tip

Kruis bij elk item in de lijst de antwoordoptie aan die jij van toepassing vindt. Doorloop de lijst een tweede keer en omcirkel de verbeterpunten. Kies in overleg met elkaar vervolgens de drie verbeterpunten voor het komende jaar en noteer deze in het tekstblok op pagina 1.

Ingevuld door

- de IB'er, tevens zorgteam voorzitter
- de directeur, tevens zorgteam voorzitter
- zorgteam-deelnemer, nl.
- anders, nl

Drie verbeterpunten voor het komende schooljaar (aub na het invullen van de checklist noteren)

- 1.
- 2.
- 3.

Start checklist – functioneren zorgteam in de praktijk

1. De leerlingenzorg op school en de toeleiding naar het zorgteam				
	Functioneren in de praktijk:	+	+/-	-
<p>Op de school:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. is de <i>IB'er</i> voldoende toegerust (expertise en tijd) voor de zorgtaak inclusief de samenwerkingstaken met externen 2. is de <i>directeur</i> voldoende toegerust voor de zorgtaken 3. heeft de <i>directeur</i> inzicht in de functies, werkwijze en bespreekleerlingen van het zorgteam 4. zijn de leerkrachten in de groep de basis voor een goede leerlingenzorg 5. zijn de <i>leerkrachten</i> voldoende toegerust (expertise en tijd) voor hun zorgtaak 6. nemen <i>leerkrachten</i> het initiatief tot tijdig overleg op met de <i>IB'er</i> bij vragen over kinderen 6. formuleren <i>leerkrachten</i> een heldere vraagstelling voor het zorgteam 7. is het zorgteam ingebed in een <i>interne zorgroute</i>¹ 8. gebruiken we een <i>aanmeldformulier</i> om informatie systematisch in te brengen 9. betrekken we de ouders bij het voortraject naar het zorgteam (delen van informatie en verantwoordelijkheid voor aanpak) 10. hebben we <i>schriftelijke informatie</i> voor ouders over de zorgroute en het zorgteam (schoolgids, folder) 11. regelen we <i>schriftelijke toestemming van ouders</i> voor de bespreking in het zorgteam 13. hebben we afspraken over 'hoe te handelen bij zorgmijdende of weigerachtige ouders' 14. hebben we afspraken over 'omgaan met crisis' 15. anders, nl. <p>Bij overgangsmomenten voorschools – PO en PO-VO van 'risicoleerlingen' is er sprake van:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. een systematische overdracht van <i>schriftelijke gegevens</i> 11. een 'warme' overdracht 12. anders, nl. 				
De kwaliteit van de leerlingenzorg op mijn school en de toeleiding naar het zorgteam waardeer ik op dit moment met het schoolcijfer:				

2. Het zorgteam-overleg				
	Functioneren in de praktijk:	+	+/-	-
<p>Het zorgteam:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bestaat uit de <i>juiste vaste kernpartners</i>, nl. minimaal de <i>IB'er</i>, GGD en het SMW 2. nodigt de <i>leerkracht</i> uit bij de casusbespreking 3. nodigt de <i>ouders</i> uit bij de casusbespreking 				

¹ Een interne zorgroute heeft als basis 'de leerkracht in de groep', die bij vragen steun inroept van collega-leerkrachten en de intern begeleider. Deze kan op haar beurt weer een beroep doen op de expertise van externe professionals als de jeugdverpleegkundige, het school maatschappelijk werk (al dan niet gekoppeld aan het zorgteam), een orthopedagoog e.a. Gaat het om een complexe situatie dan kan de *IB'er* de leerling bespreken in het bovenschoolse Zorg- en adviesteam /ZAT.

<p>4. biedt ruimte aan <i>voldoende besprekingscases</i> per bijeenkomst, gemiddeld nl. ____</p> <p>5. heeft de <i>juiste frequentie</i> en tijdruimte tussen de besprekingen</p> <p>6. anders, nl.</p> <p>De deelnemers aan het zorgteam:</p> <p>7. hebben <i>gezamenlijke verantwoordelijkheid</i> voor hulp aan kind (en ouders)</p> <p>8. hebben <i>voldoende expertise</i> voor deelname en vervolgacties</p> <p>9. zijn <i>gelijkwaardig</i></p> <p>10. tonen <i>betrokkenheid</i></p> <p>11. beschikken over <i>mandaat</i> en ondersteuning vanuit de school/organisatie</p> <p>12. anders, nl.</p> <p>De voorzitter van het zorgteam:</p> <p>13. werkt met een <i>agenda</i> die vooraf wordt toegezonden</p> <p>14. volgt een <i>vaste systematiek in de bespreking</i> (de regulatieve cyclus of incidentmethode)</p> <p>15. bewaakt de <i>structuur</i> en ieders inbreng</p> <p>16. werkt bij elke casus vanuit het principe dat de <i>onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van kind</i> (en ouders) leidend zijn (systeembenadering)</p> <p>17. werkt bij elke casus vanuit de <i>vraag / handelingsverlegenheid</i> van de school (of andere inbrenger)</p> <p>18. werkt bij elke casus met een <i>focus op de kansen en mogelijkheden</i></p> <p>19. formuleert bij elke casus de adviezen of acties in <i>SMART</i>-termen</p> <p>20. spreekt bij elke casus een '<i>casusregievoerder</i>' af als aanspreekpunt voor leerling, ouders, school en andere betrokkenen</p> <p>21. checkt bij elke casus de <i>tevredenheid</i> van de inbrenger (en de ouders) met de bespreking en de uitkomsten</p> <p>22. legt de <i>afspraken</i> van elke casus schriftelijk vast</p> <p>23. anders, nl.</p>			
De kwaliteit van het zorgteam-overleg waardeer ik op dit moment met het schoolcijfer:			

3. Uitvoering zorgteam-acties				
	Functioneren in de praktijk:	+	+/-	-
Uitvoering van de acties:				
<p>1. de aangewezen 'uitvoerder (s)' pakken <i>acties snel en adequaat</i> op</p> <p>2. de <i>casusregie van acties</i> door school en externen verloopt prima</p> <p>3. alle zorgteam-leden hebben <i>mandaat</i> om hulp vanuit eigen organisatie snel te activeren (buiten wachtlijsten om)</p> <p>4. het zorgteam hanteert een <i>samenhangend volgsysteem</i> en noteert informatie in een zgn. zorgdossier (en voegt dit bij het reguliere leerling-dossier)</p> <p>5. zorgteam-deelnemers zijn gezamenlijk in staat een '<i>integrale en sluitende aanpak</i>' tot stand te brengen</p> <p>Het zorgteam leidt door naar het ZAT:</p> <p>6. bij <i>onvoldoende resultaat of stagnatie van 'eigen zorg'</i> (door GGD, SMW, school, e.a.)</p> <p>7. bij <i>complexe problemen</i> bij het kind (en gezin)</p> <p>8. bij vermoeden van <i>meerdere indicaties</i> (zoals BJZ, CIZ en Cvl's)</p>				

<p>9. bij (vermoedens van) <i>verwaarlozing</i>, mishandeling of huiselijk geweld</p> <p>10. bij zorgen over de overgang naar een andere school / onderwijstype:</p> <p>11. anders, nl.</p> <p>Het zorgteam heeft in de praktijk een heldere afstemming met:</p> <p>13. het Centrum Jeugd en Gezin</p> <p>14. het Elektronisch Kind Dossier (EKD)</p> <p>15. de Verwijsindex Risicojeugd (VIR)</p> <p>16. anders, nl.</p>			
De kwaliteit van de uitgevoerde acties waardeer ik op dit moment met het schoolcijfer:			

4. Doelen en resultaten				
	Functioneren in de praktijk:	+	+/-	-
<p>Het zorgteam draagt bij aan de volgende doelen:</p> <p>1. betere en vroegtijdige <i>signalering</i></p> <p>2. <i>tijdig en effectief ingrijpen</i></p> <p>3. <i>optimale begeleiding</i> van leerlingen, duidelijkheid hoe te handelen en door wie</p> <p>4. <i>hulp aan de leerling en de ouders</i> gericht op versterking van hun <i>'eigen kracht'</i></p> <p>5. <i>voorkomen van escalatie</i> van problemen</p> <p>6. betere <i>afstemming</i> tussen <i>onderwijs en zorgaanbieders</i></p> <p>7. betere <i>afstemming</i> tussen <i>zorgaanbieders onderling</i></p> <p>8. <i>deskundigheidsbevordering</i> over en weer</p> <p>9. anders nl.</p> <p>De leerling en ouders hebben baat bij:</p> <p>10. adequate <i>uitvoering van hulp binnen afgesproken termijn</i></p> <p>11. zijn <i>tevreden</i> over de geboden hulp</p> <p>12. adequate adviezen mbt de begeleiding van de leerling bij <i>overgangsmomenten</i>: bao-bao / voorschools-basisschool / po-vo)</p> <p>13. anders, nl.</p> <p>De leerkracht en interne begeleider:</p> <p>14. <i>signaleren eerder</i></p> <p>15. ervaren <i>minder handelingsverlegenheid</i></p> <p>16. zijn <i>tevreden</i> over de toepasbaarheid van de handelingsgerichte adviezen van het zorgteam</p> <p>17. anders, nl.</p> <p>De zorgpartners:</p> <p>18. zetten <i>sneller en doeltreffender</i> hun specifieke aanbod in</p> <p>19. bereiken doelgroepen <i>vroegtijdiger</i></p> <p>20. anders, nl.</p>				
De realisatie van de doelen waardeer ik op dit moment met het schoolcijfer:				

Vervolg checklist - beleidsafspraken

5. Beleidsafspraken rondom leerlingenzorg op school en het zorgteam				
	Schriftelijk vastgelegd en geaccordeerd:	Ja	Nee	
<p>De school beschikt over:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. een <i>visie op 'zorg'</i> vastgelegd in een zorgplan 2. een <i>visie op samenwerken met ouders</i> beschreven in o.a. zorgplan en schoolgids 3. een <i>interne zorgstructuur en zorgroute</i>, gericht op vroegtijdig signaleren én handelen 4. een <i>meerjaren beleidsplan zorg</i>, waarin interne taakafstemming (driehoek directeur – IB'er – leerkrachten) met externe partijen is beschreven 5. een <i>jaarlijks zorgwerkplan</i> met o.a. SMART doelen en scholingplan 6. <i>protocollen</i> over de omgang met ouders (bv. <i>over privacyreglement</i>) 7. anders, nl. <p>Er zijn afspraken van school met:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. <i>de JGZ</i> waarin de relatie en inspanningsverplichting is vastgelegd 9. <i>het SMW / de gemeente</i> waarin de relatie en inspanningsverplichting is vastgelegd 10. anders, nl. <p>Er zijn afspraken tussen school, zorgpartners en gemeente over:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. het gebruik van de <i>Verwijs Index Risicojeugd (VIR)</i> 12. de afstemming <i>zorgteam - ZAT - CJG</i> 11. anders, nl. <p>Het zorgteam:</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. levert een <i>jaarlijkse rapportage met kengetallen en procesinformatie</i>, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van het beleid leerlingenzorg 13. anders, nl 				
De kwaliteit van de beleidsafspraken rondom de leerlingenzorg op school en het zorgteam waardeer ik op dit moment met het schoolcijfer:				

Deze checklist is nog in ontwikkeling. Suggesties zijn welkom. Wilt u deze sturen naar:

m.moerkens@nji.nl. Hartelijk dank!

Zie voor meer informatie www.zat.nl